

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Vértesi Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Kunz József ur kereskedésével szemben.
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

A Balkánfélsziget szabadsága.

Budapest, 1892. aug. 17.

Mióta Lukács magyar kereskedelmi miniszter oly határozottan s egyuttal oly tapintatosan utalt emlékezetes programbeszédében a Balkánfélszigetre, mint arra a területre, a hol az osztrák-magyar monarchia nemzetközi s különösen gazdasági politikájának a saját érdekekre legsikeresebben érvényesülnie kell: Ausztria és Magyarország politikai világa fokozott figyelemmel fordul az ottani események felé.

Mindenek előtt Bosznia-ra és Hercegovinára esik a tekintet és teljes meglepéssel, mely tartományok az okkupáció folytán közvetlen érdeklők a monarchiát s Kállay Béni okos és bölcs kormányzata alatt oly jólétre és kulturális virágzásra emelkedtek, a mely felkelti Ausztria és Magyarország ellenségeinek sárga irigységét és e tartományokat napról-napra közelebb hozza ama tükélyhez, a mely által idővel ellenállhatlan vonzóponttá kell lenniök a többi balkáni államra nézve.

Még két-három évtizedi zavartalan fejlődés az eddigi mértékben, és a Balkán-kérdés természetesen nyomásban törek-

szik oly megoldáshoz, mely a többi ottani államokat oda vonzza, hogy monarchiánk mint legkifejlettebb központ körül csoportosuljanak. Addigra tisztázva lesz a közjogi pont is, melyet a berlini szerződés szándékosan hagyott függőben, hogy időelött ne nyuljon a jövő elé. Egy kétségtelenül bizonyos: harmincz év mulva Bosznia-Hercegovina, ha meghagyják neki a kormányzást Kállay szellemében, nem fog Ausztria vagy Magyarország legcivilizáltabb részei mögött állni és akkor egy lehetetlen, fenntarthatlan abszurditás lesz, a berlini szerződés által egész okosat, — az akkori időre t. i. — kigondolt, de egy egészen európaiassá lett kulturterületre elképzelhetlen közjogi fikciót tovább fenntartani, főleg ha Törökország sem kívánja, a melynek meghagyták a névleges szuverenitást az általunk megszállt tartományok felett . . .

A többi Balkán-államok közül Bulgária fekszik legközelebb politikai érdeklődésünkhöz, a melynek hazafiasan, férfiasan, függetlenül érző lakossága, szabadon választott fejedelmétől kezdve az utolsó napszámosig, rokonszenvez monarchiánkkal és benne ismeri legőszintébb és legerősebb védelmezőjét. Ausztria-Magyarország nem is ejtheti el Bulgáriát,

legsajátságosabb érdeke, hogy a bolgárnépet megóvja a kancsukától és egész erejével ellene szegüljön minden oly rendezésnek, a mely a függetlenségében minden orosz bujtogatás daczára oly szépen fejlődő országot kiszolgáltatná a moszkovita uralomnak. Élénk érdeklődéssel is kísérik itt Stambuloff törekvéseit Konstantinápolyban, hogy rábirja a magas Portát Ferdinánd fejedelem elismerésére, a mit csakhamar követne a hármas szövetség s bizonyára Angolországé is, daczára annak, hogy Gladstone megbuktatta a bolgárbarát Salisbury-kormányt. Sajnos, kevés kilátás van rá, hogy Stambuloff többet kapjon Konstantinápolyban, mint legjobb esetben biztatást a jövőre és indokolt a félelem, hogy a bolgár dremier nem lesz többé képes ellen állni honfitársai nyomásának, hogy Bulgária függetlenségét proklamálja, mert nem lehet tagadni, hogy Bulgáriában az orosz összeesküvésnek már csak úgy lehet elejét venni, ha a hatalmak elismerik a fejedelmet, vagy a bolgárok függetlennek nyilvánítják hazájukat. A függetlenség proklamálása azonban végzetes lenne s rendkívüli bonyodalmakhoz vinne, sőt talán felgyujtaná az egész Keletet, a mi nek meggátlása pedig egyik főczélja a hármas szövetségnek. Erről a veszedel-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Az ördög látogatása.

Egy este megjelent nálam az ördög.
— Nevem — ugymond — Mathe Ría, az alvilág ügynöke vagyok.

Udvariasan meghajolt és mosolyogva fürkészte arcomat.

Az inaim egyszerre reszketni kezdtek; a hajam kefeszerüvé meredt, az arcom pedig bizonyára olyan fehér volt, mint a fal.

Abban az időben olyan félnék voltam, hogy a városon kívül nem mertem sétálni a nyulaktól.

Pedig az ördög nem volt olyan rémalak, mint a régi templomok falára festve látható: kifogásalan elegenciával volt öltözve, mint egy előkelő vigéchez illik is. Csupán az egyik cipője mutatta, hogy nem rendes emberi láb van benne, hanem valami löcsre függesztett pata.

— Miben utazik? — kérdeztem végre nagy nehezen lélekzethez jutva.

— Lelkekben uram, — felelt a pokol utazó.

— Hogyan jutott eszébe az, hogy hozzám jöjjön?

— Tekintetességéd régen a jegyzékünkben van!

— En? az ördögök lajstromában?
— Igen kérem, mert ön hirdető és a hirdetőket kivétel nélkül elviszi az ördög.

— Ez egészen új dolog előttem.
— Pedig természetes: önök több szolgáltatott tesznek a pokolnak, mint mások és így egészen itt van a helyük: tiszteletjegy, külön kabin és a legnagyobb figyelem van ott berendezve önökre.

— De hát miféle szolgáltatásokat emleget ön, — kérdeztem csodálkozva, — én a tisztességes sajtó munkása vagyok.

— Anvál is inkább. Hát nem önök csinálják-e a háborukat, a mikor hangzatos cikkekkel népeket bolondítanak föl a nagy vágóhidra, melynek csatátér a neve? — nem önök dicsőítik-e az öngyilkosokat, a kik százával hullanak naponkint a pokol ölébe, csupán azért, hogy nevük egy napon szellemi gyászgarnirunggal kerüljön a lapok hasábjaira; nem önök fujják-e a gyanu koromját az ártatlanság fehér arczára, hogy a közvélemény kimondja rá a szerezest? — nem önök csinálják-e a politikát, amely a bölcsesség álarcza alatt számár fejjel boldogítja tönkre a nemzeteket? — nem önök adnak-e helyet a hamis börszetudósításoknak, amelyek által szárnyat kap a pénz és körmöt a nyomor; — nem önök kedveznek-e a hiúságnak: — nem önök dédelgetik-e az irigységet . . .

— Elég uram.
Az ördög, mint aféle nagy szónok nem engedte magát félbeszakítani.

— Aki haszonért, anyagi jólétért tesz ilyesmit, annak mentsége van a másvilágon, de a hirdetőknak nem ez a talajuk. Ők, mikor beszélnek a kalamárishoz, rendszeren egy jóra való köznapit pályát rugnak oldalba s egész jövőjüket fölvaltják apró hónapokra. Aztán elkezdik azt a mindennapi lázas velőfejtést, a melynek végén oly kimerülten kóvályognak, mint az őszi legyek, amely után kellő erőgyűjtésre nem gondolnak; a családi élet csak alvófészek nekik; nem ismerik a nyugalmat, a gyermekmosolyt, a házi sipkát az almafa árnyékát, a nyugdíjat, a jó egészséget és a vasárnapi misét, de ismerik a szellemi méregkeverést, a lovagias mézben járó gyűlölködést, az epét, mely öl, a boldogtalanságot, amely egy párnán alszik velük.

— Mit kíván tőlem, — szóltam türelmetlen mozdulattal.

— Biztosítékot az iránt, hogy ön haláláig ezen a pályán fog maradni.

— Ehez nincs önnek joga.

— Nem is mondom azt, csupán ajánlatot teszek, mint egy szolid cég ügynökéhez illik, ön megköti velem a szerződést, én pedig teljesítem egy kívánságát.

— Köszönöm, — feleltem a szerződés

908 7 605/1 11 109

mes szándéktól vissza kell tartani Bulgáriát és a legerélyesebben rá kell bírni a tovább tüzésre. Külügyi hivatalunk meg az olasz is, megtesz ez irányban mindent, a mit tenni lehet . . .

A mi Szerbiát illeti, a hol a helyzet kezd igen válságos lenni, monarchiánk abban a sajátságos helyzetben van, hogy közismert, sokszor bevált barátja, Garasanin törekvéseinek meghiúsultát, és Pasics ur sikerét kell óhajtania, a ki a múltban Ausztria Magyarország dühös ellenségének mutatta magát és miniszterelnöksége óta is több szeretettel van Oroszországhoz, mintsem mi óhajtjuk. Garasanin halálos vizsállya által Milán királylyal és szenvedélyes részvétele által Natália exkirályné iránt megmutatta, hogy a harag az ő tanácsadója, a legrosszabb, a mely csak létezhetik, míg Pasics ur bebizonyította, hogy meg tudja őrizni hidegvérét s figyelemreméltó érzéke van hazája politikai exigenciái iránt.

Romániáról és Törökországról legközelebb; Görögország és Montenegró nem geniroznak bennünket, meglehetősen mindegy, hogy mit művel ez a két államocská. Különösen Montenegró tudja, hogy Herczegovinában nincs keresni valója, legföljebb — alamizsna.

Belföld.

Az országos ügyvédyűlés Győrtől többféle határozatot mondott ki az ügyvédek helyzetének érdekében. Egyik-másik nagyon közelről érinti a jogkereső közönség érdekeit is, pl. az, mely szerint törvényben volna kimondandó, hogy a 300 frtot meghaladó sommás pörökben az ügyvédi képviselőt kötelező, ugyszintén a sommás utra tartozó bírtok- és örökösödési pörökben, valamint akkor is ha a fél vagy törvényes képviselője nem jelenik meg személyesen. — A telekkönyvi írásbeli beadványoknál is kívánják a kötelező ügyvédi ellenjegyzést. A bélyegtörvény 18-dik §-nak az ügyvédekre vonatkozó ré-

szét a gyűlés eltöröltetni kívánja. Sokfé' e kívánása volt a gyűlésnek az ügyvédi rendtartás dolgában. Kívánja az ügyvédi kamarák önkormányzati jogának széles alapon szervezését, a fegyelmi eljárás szigorítását, de egyszerűsítését is, a tagdíjnak közigazgatási uton való behajtását; a perköltség az ügyvéd részére legyen megállapítandó s a féltől fizetési meghagyással behajtható; a költségek és díjak dolgában az ügyvédnek visszatartási és elsőégi joga legyen; a pör tárgyának bizonyos hányadát az ügyvéd kiköthesse magának sat. Volt olyan indítvány is, hogy a kötelező tudori fok töröltessék el s helyette legyenek szigorubb gyakorlati vizsgálatok; de a gyűlés a tudori fok megtartása mellett nyilatkozott, ugy azonban, hogy a tudori fok elnyerésétől számított három év legyen a gyakorlati idő s ebből legalább másfél év ügyvédi irodában töltendő.

Külföld.

Az új angol miniszterium. A Gladstone miniszterium következőkép alakult meg: Gladstone a kincstár első lordja és nagypécsetőr; Herschell lordkancellár; earl of Kimberley India minisztere és a titkos tanács elnöke; earl of Rosebery külügyminiszter; Ripon marquis gyarmatügyi miniszter; Asquith belügyminiszter; earl of Spencer az admirális első lordja; Harcourt a kincstár kancellárja; John Morley Irland minisztere; sir Georges Trevelyan Skótország minisztere; Mundella kereskedelmi miniszter; Fowler a helyi közigazgatási hivatal elnöke; Arnold Morley főpostamester; Aclaud közoktatásügyi miniszter. Lord Houghton Irland alkirályává neveztetett ki. Meglepetést a hosszas névsor egyáltalán nem keltet. A külügyi tárca lord Roseberrynek jutott, a mi általános meglepéssel fogadtatik. A nemes lord ellen a radikálisok részéről indított hadjárat nem sikerült tehát. Gladstone nem lesz hajlandó szélső álláspontjukat a külügyekben számba venni. Bármint áll a dolog, tény az, hogy hogy Roseberry lett a külügyminiszter, mi az adott körülmények közt mindenesetre a legkedvezőbb, mert az angol liberálisok közül ő az egyedüli, kiről feltehető, hogy a külpolitikában valami hirtelen fordulatot, mi az egész európai helyzetre behatással lehetne, előidézni nem fog. De hogy irányba mennyiben fog a Salisburyéhoz csatlakozni, arról majd csak később lehet ítéletet mondani. Valami tulságosan szó szerint azon-

ban azt a mondást, hogy szigoruan előde utján fog haladni, tenni egyelőre nem szabad. A mi a kabinet többi tagjait illeti, ők mindnyájan derék, kipróbált, régóta ismert egyéniségek, a Gladstonepártnak kitünőségei, kiknek legtöbbje már volt miniszter. Ilyen a két Morley; az egyik John kiváló író és szónok, a pártban Gladstone után a legjelesebb tehetség s egyszer kétségkívül majd Gladstone utóda a pártvezérségben. Asquith, Campbell, Baunermann, Harcourt, Treveylan, Mandella, Fowler mind már régóta tagjai a parlamentnek s többször voltak miniszterek. A mi a főuri elemet illeti, azt Roseberryn kívül Herschell, Kimberley, Ripon, Spencer, Houghton lordok — szintén csupa régi emberek — igen tekintélyesen képviselik. Egészben a kabinet összeállítása elég kedvező. Felűnést csak az keltette, hogy a radikálisok nincsenek benne képviselve; pedig az eddigi kombinációkban Labouchère, e párt egyik vezérégyénisége is szerepelt s minthogy mögötte legalább negyven ember áll, valószínűnek látszott, hogy őt és híveit is számba veszik. De Gladstone nem tette s az új miniszterium egészben a mérsékelték táborából került ki.

Stambulov Konstantinápolyban. A minisztertanácsban Stambulov jelentést tett konstantinápolyi utjáról és missziójáról s előadta, hogy a porta tökéletesen helyesli a bolgár politikát. A miniszterek egyhangulag elhatározták, hogy az eddigi politika jövőben is folytatandó a haza konszolidálása céljából. A bolgár kormány az orosz üzelmekre vonatkozó újabb okmányokat fedezett föl. Jakobson volt orosz dragomán ugyanis a bolgár kormánynak rendelkezésére bocsátotta a chiffrizott táviratok kibetűzésére szolgáló chiffré-kulcsot. Az utóbbi napokban a ruszcsuki táviró hivatalban megtalálták az orosz kormány részére itt feladott chiffrizott táviratok eredetijét, melyeket a kulcs segítségével kibetűztek és melyekből furcsa dolgoknak jöttek nyomára. Több orosz táviratból kiviláglik, hogy az orosz kormány, Belcev meggyilkolása idejében orosz pénzzel forradalmat akart szítani Bulgáriában. A bolgár kormány ismeri a terv összes részeseit s jól ügyel rájuk, hogy a legelső alkalommal letartóztassa őket, mert bizonyos a felől, hogy az orosz kormány még mindig nem hagyott föl ama tervvel. Stambulov a Jildizköszkben tett látogatásakor megmutatta a szultánnak az orosz okmányok eredetijét.

Miniszterválság Szerbiában. Pasics lemondásának okai közt azt is emlegetik, hogy a

szótól megdöbbenve: — de kérek huszonnégyóra gondolkodási időt.

— Amikor tűzbe veti a névjegyet, megjelenek szólt s azzal meghajtotta magát és a szokásos kénköszagu lángsustorgás között eltűnt.

Ugy éreztem magamat, mintha rémálomból ocsudtam volna fel. Azonban egy tekintett az ördög fekete vizitkártyájára, amelyen hajszálvékony lángírással ragyogtak a betűk, elég volt ahhoz, hogy a valóságban ne kételkedjen tovább.

— Nem adom el magamat! szóltam neki keményedve, — inkább eltagadom azt is, hogy valaha ábécét tanultam.

Egész éjjel czélta anul bolyongtam az utcákon, mint az ilyen bolyongás egy regényes ördögi látogatáshoz illik is. Azt hittem, hogy gondolkodom a történet fölött, de nem gondolkoztam: a félelem és aggodalom vasvesszői alatt futott a szívem és a gyötrelmek éjét virasztottam át.

Végre hajnal felé a szerkesztőségünk kapujához értem. Be akartam ott csengetni, de annyira el voltam bágyadva, hogy nem bírtam fölemelni a kezemet. Neki támaszkodtam ott a kapunak és állva aludtam, mint egy kőszobor.

Valamelyik nyomdászgyerek ébresztett föl. Már akkor világos reggel volt. A szerkesztőségi tagok együtt ültek a kiadóhivatalban, hogy megbeszéljék a napi teendőket.

— Szerkesztő ur, — szóltam, — engedje meg, hogy a mai napon kilépjek a szerkesztőségből: elhagyom az újságírói pályát örökre.

Csodálkozva tekintettek rám mindnyájan. Láttam, hogy magyarázatot várnak.

— Megmondom őszintén az okát: az este megjelent nálam az ördög és alkudni kezdett a lelkemre. Bebizonyította, hogy előbb utóbb ugys elvisz.

Nem folytathattam. Mindnyájan kacagtak.

— Menjen haza, — szólt végre jóakarattal a szerkesztő — aludja ki a mámorát.

Föltámolyogtam a lépcsőkön a szerkesztőségbe, hogy bucsut vegyek attól az egyszerű szobától, ahol napról napra kiirtam a lelkemet.

Az asztalomon ott heverték még a felbontott újságok, az összegyűrt sürgönyök, levelek tudósítások és egy megkezdett regény.

Leültem még egyszer az asztalhoz és két kezembe fektettem égő halantékomat.

Ugy tetszett, mintha élet szállott volna ezekbe a tárgyakba: a szanaszét heverő újság-lapok susogni kezdtek, a sürgönyök izgatottan hajoltak össze, az olló csattogott s a kalamárisban álló toll szárnyakat öltve szállott ki egy papírosra és repülni kezdett vékony sorokat hagyva maga után.

A komoly „Nemzet“ fölemelkedett egész nagyságában és rosszalón csóválta a fejét. A „Pesti Napló“ melléje surrant és Apponyi árnya emelkedett ki belőle, egy csomó vezérezéket forgatva elém; a „Budapesti Hírlap“ — on, az én kedves Eféndim halovány arca lengett át, majd a „Pesti Hírlap“ futott elő a halom alól, lapjai gyorsan szétomlottak előttem: egy másután forogtak elő a hasábok, amelyek minden szavát szeretem naponként megismerni, kinek

a tollából csordult ki. Jöttek aztán a különféle képes lapok, tudományos folyóiratok kedves ismerősökként rosszalni távozásomat, végre előállott az én lapom, ez a mindennap újra születő édes gyermekünk, akiben mindnyájunk lelkéből, egyéniségéből van valami többé vissza nem vehető rész: eleven, szabályos soraiból az eszmék tiszta szeméi mosolyogtak rám, komolyságában is láttam valami vidámságot, vidámságában is valami komolyságot, s az egészen valami kedves ünnepélyességet, mert a mi lapunk mindig glauce keztyüben szokott megjelenni.

Komoly rosszalással csörtültek elém a cícerő sorok; ballépést fejtgetett a garmond; kigunyolt a szatirikus bourgeoisie.

A tárczából elő lengtek a különféle tarka-barka urak, grófok, hercegek, szerelmes kisasszonyok, csapodár menyasszonyok és más ismerős alakok. Összekeveredtek a hírovtat alakjaival és bucsut integettek felém a zsebkendőikkel, miközben nem egy meg is törülte a szemét és kértek, hogy ne lépjek ki a kaszinójukból.

Majd az én kedves egyszerű szülőteim jöttek elő; a kritikától egy kissé megtépázottan ugyan, de azért bizalommal a jövő iránt.

Ezek is rimáncodtak, hogy ne hagyjam el őket: a testet öltött gondolatok fényes legiója rajzott körül; a szárnyas toll kezembe simulva biztatott, s a szellem ragyogó tüzpompás világának közepén éreztem újra magamat.

Föl akartam emelkedni, hogy lerázzam magamról a bűvöletet, azonban ijedten vettem észre, hogy nem bírok.

legutóbb tartott miniszteri tanácskozáson több miniszter erősen kárhoztatta oroszbarát külügyi politikáját, a miből kellemetlen szóváltások támadtak. A szerbek ugyanis mód nélkül irigylük most Bulgáriát, a mely Sztambulov konstantinápolyi fogadtatásával határozott sikert aratott. A kormány tagjai is azt vallják, hogy Bulgária Ausztria-Magyarországnak köszönheti a sikert, míg Szerbia sorsán mit se lendített eddig Konstantinápolyban az orosz protekció. — A Dnevni List azon aggódik, hogy még az őszszel függetlenné nyilvánítják Bulgáriát.

Országos dalárünnepély.

Budapest, Aug. 17.

Az országos dalünnepélynek ma volt első napja. A tegnapi ismerkedési est után ma már mint ismerősök köszöntötték egymást az ország dalosai, kik ma is mindentelé magukra vonták a közönség figyelmét! jelvényeikről, tollaikról megismerte mindenki a mai est hőseit. A dalárok délután gyülekeztek össze az Andrássy-ut és a gyár-utca sarkán, s onnét rendben, zászlóik alatt vonultak ki szereplésük színhelyére, a városi iparcarnokba.

A csarnok nagy kupolája alatt, a szökőkút körül helyezkedett el a hallgatóság. Jobbra bibormenyezet fődte a királyi páholyt, balra volt a jury páholya, melyen zenevilágunk kitünőségei, a város képviselői foglaltak helyet. A szép ünnep különben mindenképen nagyobb közönséget érdemelt volna a hátsó széksorok egészen üressen állottak, amiben azonban alighanem a mai tikkasztó melegnek is nagy része volt.

Kevéssel fél 9 előtt végre megkezdődött a dalverseny. Tizenhárom dalegylet énekelt el egy és ugyanazt a darabot, Bajza József „Ebresztő” című költeményét, melyet ifj. Poldini Ede irt át énekhangra. A választást nem mondhatjuk valami szerencsésnek sem a szöveg, sem a melódia dolgában, mert sok nehézséget adott a dalároknak, de ezeket a nehézségeket egyik-másik dalegylet igazán braovurral győzte le.

Elsőnek a soproni férfi dalkör énekelt nagy hatással, majd a székely-udvarhelyi székelly dalárda tagjai vonultak fel az emelvényre megannyian fekete magyar ruhában. Zászlójuk meghajolt a közönség előtt selkezdettek a versenydal nagy tüzzel, temperamentummal, igazi ifjuerővel, de azért a pianójuk is igen sikerült

volt. Zugó taps mellett vonultak el, hogy helyet adjanak a tordai dalkörnek, mely talán kis száma miatt nem érte el az előbbieket hatását. Ezután a kecskeméti következtek, kik pompásan megállták helyüket s elismerő tapsokat arattak. Általános figyelem köszöntötte a pécsi dalárdát, s amikor sokszor megkoszorozott és felszallagozott zászlója meghajolt a közönség előtt, frenetikus taps és éljenzés hangzott fel, melyet az ország egyik leghíresebb dalköre ez alkalommal is megérdemelt. Eneklése kitünő volt, pompás összetanulással, szorgalomra gyakorlatra való előadással s alighanem az első egyike, ha ugyan nem az első lesz ezen a daltornán is a pécsi. A kolozsvári polgári dalkör is sorompóba lépett daliás fekete magyarban, de énekük és igazán magyaros lévvel hangzott fel, gyújtott is igen tetszett. A nagyárolyi dalegyletnek éneke után a kassai dalkör állott fel; gáncsolni valót nem, csak dicséretet lehet mondani róla is.

A szünet után a szatmári németi férfi dalegylet énekelt először, ezeket követték a győri ének és zeneegylet tagjai, akik először jelszavukat énekeltek el s csak azután gyújtották rá a versenydalra. Ez az intelligens, fegyelmzett dalárda oly precizitással adta elő a nehéz dalt, hogy professzionátus énekesek sem különben. Az egri dalkört már megjelenésekor erősen kitüntették, de rászolgálták arra is, hogy a jury is kitüntesse őket, mert Eger itt is legény volt a gáton s büszkén viselhetik mint dalárok is az egri nevet. A kassai dalegyletet egy fiatal pap vezette a közönség elé, ment is a dal fiatalos erővel, lelkesen, kifejezően. A versenyzők utolsója a debreczeni dalegylet volt, amelyet méltán tartották utoljára, mert végén csatant az ostor. A debreczeniek kara talán a legerősebb, legférfiasabb, de nincs lágyág a hiányzott, ahol szükség van rá s bizonyára egyike lesz azoknak a dalegyletnek, melyek egy dicsőséggel gazdagabban térnek haza. A közönség tapsolta, éljenzte a derék debreczenieket, kik nem győzték köszönni a szives ovációt.

A debreczeni dalegylet kitünőségét már az első verseny után valamennyi budapesti lap elismeri.

A „Magyar Hírlap” ezeket írja: „A debreczeni dalegylet tejezte be és koronázta meg a verseny első napját. Lelkiismeretes készültséggel álltak ki s kitünő hanganyagukkal a legkönnyebben oldották meg a

versenymű szándékos nehézségeit. Óriási tapsvihár keletkezett s a jury aligha tudta volna a hatás figyelembevételé után azonnal eldönteni, hogy Debreczen, Eger vagy Pécs-e az első. — Mind a három egyesület érdemet szerzett nemcsak önmagának, de a dalverseny ügyének is.”

A „Pesti Napló”: „Nem volt a tizen-négy közül egy is, mely szemben, a legnagyobb nehézséget tartalmazó versenyművel oly művészeti színvonalon ne állott volna, mely a legnagyobb elismerésre méltó. Valóban nem lehet eléggé kiemelni azt a kimagasló előhaladást, melyet a magyar dalegyletek a legnehezebb mű-éneklésben már elérték 25 év lefolyása alatt. Voltak köztük ma olyanok, mint pl. az egri, pécsi, debreczeni, szatmári, a két kassai, győri, kolozsvári, kecskeméti, tordai, melyek a világ legképzettebb dalegyletével is bátran felvehetik a keztyüt. Szünni nem akaró frenetikus tapsok és kihívások kísérték kiváltképen az egri, pécsi és debreczeni egyleteket s bizonyára nem könnyű feladata lesz a jurynak, köztük az elsőbbségi kategóriát indokoltan felállítani. A sorrendet sorshuzás határozta meg, első volt a soproni s utolsó a debreczeni, beigazolván Mozart elvét, hogy: „Ende gut, alles gut...”

A „Budapesti Hírlap”: „Utoljára énekelt a debreczeni dalegylet, de nem utolsó, mert egyike a legférfiasabb, legerősebb karoknak, a mit már megjelenése is rögtön elárul.”

A „Magyar Ujság”: „A pécsi dalárda után a „Kassai (régii) dalegylet” vonta magára leginkább a figyelmet, aztán az erdélyi dalárdák, az egri és a debreczeni kiváló interpretációval énekeltek a darabot.

A „Fővárosi Lapok”: „Mindezeknél a jeles pécsi dalárdát kivéve — kiválóbb fejlettséget sikerült elérnie a következő négy dalkörnek: a győri ének- és zeneegyletnek, az egri dalkörnek, a kassai dalegyletnek (ennél néhány ingadozást leszámítva) és a debreczeni dalegyletnek, melyek nemcsak figyelemre méltó matériával, hanem temperamentumos és disztigvált előadási modorukkal is teljes becsületet vallottak, a mi főképen az első kettőre és a legutolsóira nézve áll. A tegnapi első versenynél — bátran állithatni — a pécsi dalárda szerezte a legtöbb híveket, míg a második helyre kétségtelenül az egri (Lányi Ernő karnagy vezénylete mellett), a debreczeni és a győri dalkörök pályázhatnak a legtöbb kitatás-

— Bocsássatok, bocsássatok! esengtem a körülöttem nyüzsgő alakokhoz, mire egy mély, komoly hang emelkedett föl a szoba mélyéből: — Nem azok kötnék le téged jó ember; hanem az, hogy hozzá vagy növe az iróasztalhoz!

— Az nem lehet, — feleltem kétségbeeséssel és minden erőmet összeszedtem, hogy eltépjem az életemet az iróasztaltól.

De nem lehetett; minden kísérlet, a melyet a távolodásra tettem, kimondhatatlan kínokat okozott; éreztem, hogy darabonkint szakad ki a velőm és a szívem, ha távozom.

A szenvedésektől kimerülve borultam rá az iróasztalomra és a fejemet két karomra fektetve, mély álomba merültem.

Lámpavilágos est volt, midőn fölbredtem. Körülöttem a szerkesztőség tagjai ütek mélyen a papirosra hajolva; homlokuk redőiből fénysugarak szállottak a papirosra; szemekben eszmék lobogtak, halvány arcukon a munkaláz rózsái gyulladtak föl, s a szerkesztőségben az aczelltollak szilaj zenéje hallatszott.

Egész halmazban álltak már a szerkesztő előtt a holnap szenzációs olvasmányai, de a szellem napszamosai még egyre ontották a csillogó gyöngyöket, amik egymást temetik minden nap, a föltámadás reménye nélkül.

A láz megkapott újra, agyam kigyulladt tőle, vérem munkára pezsdült.

Egy percz mulva már kezembe volt az ördög névjegye: A tüzbe dobtam.

Violaszínű lángokban, dűbörögve égett a vizitkártya s ugyanazon pillanatban kiszállott a

lángok közül az én sötétruhába öltözött ördögöm.

— Mit kíván tehát, — szólott mosolyogva pénzt ugy-e?

— Nem pénzt, nem, — feleltem — annyi pénzt nekem az ördög sem tud teremteni, hogy hétszer annyi adósságom ne legyen belőle; a pénz nem nekem való.

— Tehát nagy nevet, dicsőséget?

— Nem: a nagy névnek nagy a terhe, a dicsőség fája az irigység kígyóival van tele.

— Akkor hát nem tudom eltalálni önnek a gusztyusát.

Csak egy pillanatig hadd gondolkozzam, hogy mi lehet a legokosabb jó az emberi életben. Az ördög egy szivart vett a szájába és a tüzes végét befelé fordítva szívta.

— Nekem ez a legnagyobb bajom, — szólottam a pokol küldöttéhez, hogy tulságos érzékeny vagyok. Minden mélyen hat rám és e miatt sokat szenvedek. Azt hiszem, hogy ha ez a nagy érzékenység nem volna bennem, mindig jól érezném magamat. Csak azt nem tudom bizonyosan, hogy mivel érez az ember, mert némelyik tudós azt állítja, hogy a szívvvel, másik azt, hogy az agyvelővel.

— Egyiknek sincs igaza, — felelt az ördög, — az ember sem a szívével, sem az agyvelővel nem érez tisztán, hanem ennek a kettőnek összeműködése által.

— Hihetek önnek?

— Kérem. — felelt önérzetesen, — az ördögök a legkitünőbb természettudósok.

— E szerint, az a kívánságom, hogy azt a féket, amely a szívet az agygyal összeköti vágja ketté.

— Szívesen, félelt az ördög.

Szétvonta mellemen az inget és a szívemre lehelt.

Éreztem, miét hültek el bennem az érzelmek, s végül a szívem megfagyott.

A szerződést vérrel irtuk alá és kicseréltük a példányokat. Volt bennem annyi hírlapírói élelmesség, hogy az én példányom helyett, egy kifizetetlen váltómat dugtam a kezébe.

Azóta nyugodt vagyok és érzéstelen.

Arcom olyan, mintha fából volna faragva; szemeim hideg üvegszemek; kezem szilárd; lábam nem remeg, homlokom sem felhő, sem napfény; agyamban az előbbi viharok helyett fehér téli nyugalom.

Végig tudom nézni minden megindulás nélkül az élveboncolást; siket vagyok a gyermek-sírásra; sós viznek látom a szenvedők könnyeit; privát állapotnak a mások szerencsétlenségét; mohamedán fatali-mussal a magamét; nem izgat haragra az iga-ságtalanság; nem hevit öröme többá soha semmi; s ha talán belenézek egykor az ördög látesővébe, amelynek tenekén a halál sötét képét lehet látni, azt hiszem akkor sem fogom elveszteni a fejemet, mikor az alvilágba repül velem az ördög.

Gárdonyi Géza.

sal. A chance-ok persze a mai második dalversenyénél még módosulhatnak.

Az „Egyetértés“ A pécsi dalárda után körülbelül egyenlő fokon állanak a Székelyudvarhelyi székely dalárda (mely kóta nélkül énekelte a versenyművet), a Kassai dalkör, az Egri dalkör és a Debreczeni dalegylet. Ezek is jobbra szép hangokkal rendelkeznek, jól be vannak tanítva, szabatosan és tüzzel énekelnek s a Pécsi dalárda, tán egyedül a finom árnyalás és az impozáns harmonikus erő dolgában áll felettük.

Tegnap folytatták a közgyűlést. Az előterjesztett zárszámadásokat, a számvizsgáló bizottság jelentését, Márk Endre mutatta be s indítványozta, hogy Goll János pénztárosnak a felmentvény megadásáért neki buzgó és lelkiismeretes működéséért jegyzőkönyvi köszönet szavazzanak. A közgyűlés ilyen értelemben határozott. A jövő dalünnepre vonatkozólag felolvasták a fiumei dalegyletnek és Ciotta János fiumei polgármesternek rendkívül szíves hangu meghívóját, melyet zajos éljenzéssel fogadtak, különösen azt a passzust, amelyben a polgármestere a városnak a „közös anyaházához való ragaszkodását és szeretetét“ hangsúlyozza. — Lengyel Imre indítványozta ezután, hogy ezért a több szempontból becses meghívásért Fiume városának jegyzőkönyvileg köszönetet szavazzanak. Szobovics Lajos elnök ismételte a meghívást a fiumei daloskör nevében és közgyűlés egyhangulag kimondta, hogy a legközelebbi országos dalünnepet 1894-ben Fiuméban tartja meg. Ezután megalakították az új tisztkart, amelybe Lengyel Imrét alelnöknek, Márk Endrét választmányi tagnak választották.

Csuka fogta róka.

— Igaz debreczeni történet. —

Nemcsak Mátyás király idejében történik olyasmik, hogy a róka csukát akar fogni és aztán — a csuka fogja meg a rókát.

A ki ezt nem hiszi, hallgassa meg ezt az egyszerű történetet és aztán épüljön, okuljon belőle.

Négy férj találkozott össze a piac-utcán.

— Furcsa! mondának ők. Mintha csak összebeszélünk volna, hogy találkozunk!

— Ha már így van, tegyük meg, hogy igazán beszéljünk össze.

— Mire nézvést?

— Mondok én valamit, szól az egyik. Véletlenségből mind a négyünk felesége.

— Feleségei! igazítja ki a másik.

— De hisz így poligámiát...

— Csönd, szól a negyedik, hisz így nem tudjuk meg, hogy mire beszéljünk össze.

— Igaz, tehát mind a négyünk feleségei istentől jó hussal megáldottak, nagy hajlamot mutatnak a hizáshoz. Már most nekünk azon kellene lennünk, hogy ezt a hizást megakadályozzuk.

— Helyesen, de hogyan?

— Fel kell kavarni a véröket.

— De mivel?

— A méreg bosszúsággal. Határozzuk el, hogy ma egyikünk sem fog hazamenni, hadd mérgeződjének az asszonyok.

Viharos éljenzés követte ezt az indítványt. Rövid tanácskozás után kimondták, hogy valami ismert és könnyen megtalálható helyre nem mennek lumpolni, hanem elmennek a Péterfia egyik kis koresmájába.

— Ahol azt is eldönthetjük, hogy ugy kell e kimondani: feleségei vagy felesége, mondá a társaság nyelvész tagja.

El is mentek, meg is vitatták. Csakhogy ez alatt az asztalok megteltek üres üvegekkel. Az üres üvegeknek pedig meg van az a rossz szokásuk, hogy telített állapotoktól lefelé menve éppen annyit veszítenek súlyokból, mint a menyit az általuk az agyba beszorított szesztartalom sulya nyom. Így magyarázná meg ezt valahogyan Archimedes.

Igen de a természet törvénye az is, hogy a hol sok a „spiritusz“, ott a szellem lángol és hatalmas dolgokat produkál mondások és indítványok alakjában. Midőn már másodsor megtelt és fogyott, megint megtelt üres üvegekkel az asztal, többé már nem vitatkoztak a „felesége vagy feleségei“ felett, mert olyan állapotban voltak, hogy az egy feleséget is kettőnek látták volna.

Hanem az egyikök barsógó hangon ezt az indítványt tette:

— Menjünk innen már máshová. Van egy eszmém!

— Lehetetlen! kiabálták bele a többiek karban.

— De van: menjünk ki az utcára, fogjuk el az első kocsit a melylyel találkozunk, szállítsuk ki belőle erőhatalommal is azt a ki benne ül és ezzel a kocsival menjünk más koresmába.

Leirhatatlan lelkesedés követte ezt az indítványt. Fizettek és rohantak ki az utcára.

Egy zárt fiakkert éppen arra hozott a végzete. A társaság mint rablóbanda rohant a kocsi elé.

— Hó, megállj!

A kocsis megállt, mert már fogták a lovak zabját, míg a legvállalkozóbb szellemű felszakította a kocsi ablakát és bekiáltott:

— Kiszállni!!

Ebben a perczen egy csattanás hallatszott, s bár a pofon ütött ember mit sem látott, de valószínűleg ismerte már a kézjárást, mert így kiáltott:

— J a j, a f e l e s é g e m !

Es csak ugyan az illető felesége volt, a ki megúván otthon a várást és azt hívén, hogy férje a nagyerdőn lumpol, kocsiba vetette magát férjét, hogy ott felkeresse.

Es ime isten rendeléséből milyen szépen megtalálta, ha nem a nagyerdőn is.

Igy ismétlődött még egyszer a csuka fogta róka históriája.

Ruy Blas.

Napi hírek.

— A király születés napja alkalmából Debreczen ünnepet ült. A város lobogódszt öltött és már fél nyolcz órakor gyülekeztek városunk notabilitásai és a katonaság a nagytemplom elé. 8 órakor a nagytemplomban hálaadó istentiszteletet tartottak, midőn is Kis K i s Áron püspök mondott imát Ő Felségeért.

A tágas templom padsorait nagy közönség töltötte meg. — Előkelő nevekkel voltak képviselve a városi és vármegyei hatóság, a kir. tábla, az üzletvezetőség, a főügyészség a kir. törvényszék, a többi állami hivatalok, a közös hadsereg és honvédség tisztikarai, a tanintézetek tanárkarai. — Számosan disz magyarban jelentek meg: — gróf Dégenfeld József főispán, Puky Gyula kir. táblai elnök, Simonffy Imre polgármester, Rásó Gyula alispán, Jelenffy Kornél kir. törv. elnök, Pongrácz Jenő kir. főügyési helyettes, Vértessy István főjegyző, Szabó Kálmán a kereskedelmi és iparkamara alel-

nőke, Körner Adolf és Zöld Mihály tanácsnokok, Ferenczy Elek főszolgabíró, Nánássy László kir. közjegyző, dr. Kenézy Gyula orvos.

Ez alatt a városunkban található katonaság pompás díszmenetben vonult fel a posta-és távirtdahivatal elé. Igen szép látványt nyújtott az egész 3. honvéd gyalogezred teljes díszben, valamint a honvéd huszárezred három százada. Ugyanitt foglalt állást a méntelep katonasága is, míg a 15. huszárezred itt időző százada a róm. kat. templom előtt volt felállítva.

A református istentisztelet után a notabilitások a róm. kath. templomba vonultak, hol Schiffer nagyvárad kanonok mondott misét fényes segédlettel. Az urfelmutatást lovas küldönc jelezte a piacon feállított honvéd gyalogezrednek, a kiket imára vezényeltek, majd pedig az egész ezred dísz-sortüzet adott. Az első sortüz nem valami szépen sikerült, de a többinek preczizitása meglepő volt. Az impozáns látványnak igen sok nézője akadt.

Nem kevesebb mint 1800 katona vonult ki díszben. A 3. honvéd gyalogezred 1200 főnyi legénységét Drauzenz őrnagy vezényelte; az összes kivonult csapatoknak Vidovics alezredes volt a parancsnokuk. Istentisztelet után a katonaság kitünő magatartással elléptetett Balács huszár ezredes előtt, és aztán bevonult a laktanyákba, ugyanezt cselekedte a huszárszázad is.

A király születésnapja alkalmából a Miklós-utcai ág. evang. templomban is tartottak istentiszteletet.

Az izr. anyahitközség is istentisztelettel ünnepelte meg a király születése napját a szent. Anna-utcai templomban, hol zoltárok hangoztatása után Krausz Vilmos rabbi mondott szépen kidolgozott, hazafias szellemű átharott beszédet, melyben Ezsaiás prófétának az igazságos Ezékiás királyról mondott magasztaló szavait alkalmazta felséges királyunk alkotmányos uralkodására. A templomban a hívek szép számmal jelentek meg, de a hatóságokat, valamint a tisztikarokat csak három szál városi tisztviselő képviselte.

Szakszó Rezső prépost plébános vendégszerető házához délben szűkebb körű társaság volt ünnepi ebédre hivatalos, — néhány egyházi, polgári és katonai notabilitás. Az első felköszöntőt a házigazda Szakszó Rezső prépost, plébános mondotta Ő Felségére a királynak. A honvéd tisztikar pedig a Bikában rendezett társas ebédet, hol Vidovics alezredes köszöntötte fel Ő Felségét, a királyt mint hadurat, természetesen magyar nyelven.

Az autonom orthodox templomban Szofier Zsigmond főrabbi hazafias szellemű magyar beszédet tartott.

— Kinevezések. A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke: Moys László és Pákozdy István végzett joghallgatókat, a vezetése alatt levő kir. ítélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakorokokká nevezte ki. — A m. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság főnöke ifj. Kramera János díjtalan dohányjövédéki gyakorokjelöltet II. oszt. dohánygyári gyakorokká nevezte ki.

— Iskolai értesítés. Az ágost. hitv. evang. elemi iskolában a beiratások szeptember hó 1—3. napjain történnek; a tanítás szept. 5-én kezdődik. Az iskola Miklós-u. 1905. sz. a. van s áll négy fi-és hat leányosztályból. A kézi munka minden osztályban kötelezőleg tanítatik. Izr. vall. növendékek a rendes tandíjon kívül még 2 frt vallásdíjat fizetnek. Debreczen 1892. aug. 17. Materny Lajos az ev. iskolaszék elnöke.

— A kölcsön segélyző egyesület igazgatósága értesíti az egyesület tagjait, hogy Szombaton Szent István király ünnepén hivatalos

órák nem tartanak, és helyette h o l n a p, azaz p é n t e k e n délelőtt 9—11-ig, délután 3—5 óráig fogadtatnak el a heti befizetések.

— **A belügyminiszter a vakok érdekében.** Szápáry Gyula gróf miniszterelnök, mint belügyminiszter a vakok országos önképző-, segélyző- és nyugdíj-egyletét támogatandó, az összes törvényhatóságokhoz a következő körrendeletet intézte: „A vakok országos önképző-, segélyző- és nyugdíj-egyletének egyleti céljai előmozdítása indokából egy évi tartamra engedélyt adtam az ország területén tagok és könyör adományok gyűjtésére. Minthogy a nevezett egylet által kitűzött emberbaráti cél előmozdítása és támogatása minden művelt államban a társadalom földadatát képezi; de másrészt, mivel az állam érdekében is áll hogy a társadalom, amely eddig az emberbaráti intézmények támogatására hazánkban más külföldi államokhoz arányitva kevesebbet áldozott, — a vakok helyzetének javítására a tőle telhető áldozatokat meghozza, ennél fogva a gyűjtési engedély megadásáról oly felhívással értesitem a törvényhatóságokat, hogy a többször említett egyletet hatósági támogatásában részesíteni és annak érdekeit megengedett uton és módon előmozdítani igyekezzenek.

— **Elragadt lovak.** L a m p r e c h t Frigyes lovai az ipar- és kereskedelmi bank előtt valamitől megijedtek és magukkal ragadták a fával telt kocsit. A fa mind szétszóródott, a kocsis leesett a kocsirol a kövezetre és súlyos sérülést szenvedett. A lovakat csak nagynehezen tudták elfogni.

— **Égő kaszárnya.** A nagyvárad utcái sompónál fekvő Gilányi lovas kaszárnya az éj-jel nagy veszedelemben forgott. Éjféltkor egy cseréppel fedett téglafalu szénaraktár kigyuladt. A kistemplom toronyjére jelezte a tüzet a tüzőlő laktanyára, ahonnan a készenlét sietve kivonult. A tűz tovább terjedését megakadályozták, de a kigyuladt épületet nem lehetett megmenteni.

— **Feloldott záriat.** A lépfene miatt zár alá helyezett hármasi gulyát a tanács mai ülésében a zár alul feloldotta, tekintettel arra, hogy már 10 nap óta egy gyanús betegség sem fordult ott elő; tekintettel arra is, hogy a rendkívüli szárazság miatt, mely a Hortobágyon minden fűszálat fölperzselt, a jószágok éhen halás veszélyének vannak kiintéve.

— **Elgázolás.** A csapó-utczán egy kocsit elütött egy asszonyt, a kiről kitűnt, hogy részeg. Rajta is bebizonyosodott, hogy a részeg embert az isten is védi, mert semmi baja nem lett. Feltápaszkodott és csak annyit mondott: Sajátosságos, mért akartak ezek a lovak éppen oda lépni, a hova én akartam?

— **Ünnepély Görgy Vincze tiszteletére.** A Ludovica akademián a debreczeni 3. honvéd gyalogezred új parancsnokának Görgy Vincze ezredesnek Svetics tábornok diszes albumot nyújtott át, mely az igazgató és a tanári kar arczképeit tartalmazza. Az ezredes meleg szavakban mondott köszönetet. Este a negyedéves növények a távozó ezredes tiszteletére diszlakomát adtak, melyen az igazgató s a tanári kar voltak hivatalosak.

— **K. U. S.** Egy szép kis szobaczeicza áll egy kapu alatt. Egy fiatalember arra menve megcsipantja az állát.

— Kérem, szólj vissza indigná ódva a czeicza, az én ajkam önnek K. u. s.

A fiatal ember máig is gondolkozik felette, hogy mi az a k. u. s. Talán németül értette, mondván:

„Königliche ungarische Sauhalter.“

— **A tekintetes favágó ur.** Az orvos szigoruan, de jóakarattal ezt a tanácsot adta:

— A sok ülés árt. Vágjon mindennap egy óráig fát.

Fát? Ó? A volt járásbíró? Aki a rabok által fát szokott vágatni? De az orvos így mondta. Így kell lennie.

A tekintetes ur megkérte egyik ismerősét, hogy vágasson nála fát. A derék ur szívesen beleegyezett abba, hogy az ő fáját a tekintetes ur vágja fel. A fának mindegy; neki is.

És a tekintetes ur elment az ismerőséhez. A hetes, aki ilyen módon megszabadult a favágástól, fölénytel intett a hely felé, ahol a fűrész volt. A tekintetes ur pedig izzadt, mintha a legnehezebb jogi kérdés felett törné a fejét.

Eleinte persze nehezen ment a dolog. Kisé ügyetlen volt az ur. Így esett meg, hogy a fűrész kiesett a kezéből s a fogója eltört.

A hetes szakértő szemme nézte a törött fűrész és gunyos mosolylyal jegyezte meg:

— **A tekintetes favágó ur** még nem jött bele a dologba. Ha addig fog fát vágni mint én, majd jobban tudja.

— **Mezey orfeum direktornak** sok a pénze, annyi, hogy még az utcán is szemtel vele. Egy Budapestre szóló utalványba takargatva elvesztett 21 frtot Wéber sörcsarnokától a Bikáig. Most arra kéri a becsületes megtalálót, hogy a talált pénzt adná vissza neki.

— **Utalványozott hatos.** Bánatos arczczal néz le a hasitékon a csatornába egy nebuló, egyszer aztán odafordul a dinnye kofához:

— Néni adjon ezért a hatosért dinnyét.

— Melyikért te?

— A melyiket ide a csatornába ejtettem.

— **A kapukulcs.** A cseléd, ha beáll valahová, első feltétele, hogy adassék neki szabad rendelkezése alá a kapukulcs. Vannak olyan naiv háziasszonyok és még naivabb házigazdák, akik sehogysen tudják megérteni, minek egy cselédnek a kapukulcs, amely után csupán nagykorúsított fiatal emberek, házi rendhez szoktatott férjek áhítoznak olyan szertelenül. S mert Szabó Róza is ilyen házigazdákra talált, nem tudott kapukulcsot jutni. Kapukulcs nélkül pedig mit ér az élet? Semmit! Éppen semmit. A konyha valóságos purgatórium; télen meg sötét, rideg börtön. Így gondolkozott Rózsika, a bájos cziczus, kinek nem egyszer adott „Fenster promenád“-ot az a nyalka huszár gyerek, kinek már a sarkantyú pengésére is lázasan vert az ő szíve. Ha nincs kapukulcs, hát csináltatunk. Es úgy tett, csináltatott. De a legfőbb gazda, a háztulajdonos észrevette és... azt hiszik felesleges leírni azokat a párbeszédeteket, amik a rendőrség színe előtt pro et kontra elmondattak. A vége mégis az lett, hogy a kapukulcsot oda kellett adni a háztulajdonosnak. Rózsika úgy fellebbezte meg a dolgot, hogy felmondott a gazdájának.

— **Új fényképészeti műterem.** Papp Albert fényképész a Czegléd-utczán szemben a pénzügyigazgatósággal, új fényképészeti műtermet rendezett be, mely modern komfortjával, czélszerű berendezésével a fővárosnak is becsületére válnék. A termék külön a fényképészeti czéljaira készítvék s úgy finom szalon várótermével, mint a legczélszerűbb felvételi termével ritkítja párját, mi által Papp Albert abban a helyzetben van, hogy most már fokozottabb mérvben tehet eleget a közönség műigényeinek úgy a fényképészeti, mint az ugynevezett platinotípia terén. Örömlüknek adunk kifejezést, midőn ezzel városunkban a fényképészeti, melyet kivettek az ipar sorából s melyet a törvény is művészetnek deklarált, Papp Albert új fényirdájával olyan nagyot haladt.

— **Tudni való.** Egy vad-házaspár állott az alkaptány előtt. Nem először álltak ott 5 év óta, mióta együtt laknak. Most már nagyon komoly ügyben jártak. Válnak egymástól s az osztzkodásban kívántak igazságot tétetni az alkaptány ural. Az „ember“-nek az orra szó szoros értelmében meg volt nyuzva.

— Hát az orrát megint a Juczi hámozta meg ugy-e?

— Isz az már tudni való! — bólint rá szelid hangon az ember.

A közönség köréből.

Összbirodalom vagy társbirodalom?
(Kérdés a tekintetes szerkesztőséghez.)

A mai napon, mint felséges királyunk születése napján, végig jártam az összes templomokat és végig halgattam az összes istentiszteleteket, kezdve az ev. ref. nagytemplom, végezve a szent-anna-utczai zsidó imaházon. Gyönyörűség töltötte el loyális keblemet, látván hogy az összes felekezetek mint versenyeznek az alkotmányos király iránti tisztelet és szeretet kifejezésében; sőt mint a kiegyezés föltétlen hívének, még azt is jól esett hallanom, hogy a könyörögek megemlékeztek királyunk kormányja alatt

álló lajtántuli országokról is, kívánván rájuk isten áldását. Csak ez országok megnevezése módján akadtam meg. Mig ugyanis főtiszteletű Kiss Áron püspök ur a nagytemplom katedráljáról, ugyanazon helyről, ahonnan 1849-ben a detronizáció és az Ausztriától való végleges elszakadás proklamáltatott, „összbirodalmat“ említett, addig tiszteletes Krausz Vilmos rabbi a zsidó templomban, a hol még alig néhány éve, hogy a magyar szó helyet foglalt, hazánk után a társbirodalomra is áldást kért. Tisztelettel kérem tehát a Tekintetes szerkesztőséget, legyen szives engem a közjogi kifejezésekben járatan egyszerű polgárt felvilágosítani, hogy a két megnevezés közül melyik a helyes?

Kiváló tisztelettel

Debreczenben, 1892. aug. 18.

Egy nem jogász.

Mi sem vagyunk ugyan közjogászok, de azt minden józan belátásu magyar hazafi tudja, hogy magyar felfogás szerint sohasem létezett **összbirodalom** (Gesamtreich), mert Magyarország, Árpádtól kezdve a mai napig, mindig független, önálló állam volt, mely saját elhatározásából és belátása szerint kötött a pragmatica sanctióban és az 1867. XII. tczikben kétoldalú szerződést a Habsburgház uralma alatt álló országokkal.

A szerkesztőség.

Legujabb.

Az országos dalverseny.

Tegnap este valósággal versenynapja volt a dalosoknak. Nem erőltették reájuk a versenydal kényszerubbonyát, hanem választott mind a tizenhárom versenyző egylet magának egy dalt, s egyik igyekezett túltenni a másikon. — E nemes versenygésnek meg lett az a szép eredménye, hogy rosszat egyik sem adott. A választás többnyire ismert szövegű mezenésített költeményekre esett s így a közönség annál inkább élvezhette a dalokat. Az éneklés sorrendjét ma is sorshuzás határozta meg s a sors elsőnek a győri ének és zeneegylet jelölte meg. A győriek után a debreczeni dalegylet Petőfi „Honfidal“-át énekelte, melyet Fligler György zenésített meg. A hazafias dal megkapó hangjai a pompás előadásban minmindenki tetszését megnyerték, a jó tenor, a kitűnő basszus csak fokozták a hatást. — Az Alföld metropolisának hírneves egylete ma is megmutatta, hogy egyik disze az egyesületnek. Jöttével és mentével is zajos tapsokat nyert. A legzajosabb hatást ezuttal is a híres pécsi dalárda érte el, amelynek az az előnye van a többek felett, hogy tagjai jó részben hivatásos énekesekből, a székesegyház énekeséből állanak. A jury ítéletét holnap reggel hirdetik ki. Ugyanakkor osztják ki a versenydíjakat is.

Vegyes hírek.

* **Garázdalkodó csehek.** Hiteles jelentések szerint tegnapelőtt este Steckenből (német-bródi kerület) hazatérő kirándulók azt a rémhírt hozták Iglauba, hogy hátramaradt társaikat, kerékpározókat, diákokat és tornászokat Stecken mellett, az Antonia-huta cseh üvegmunkásai, többi közt izzó üvegtüvékkel támadták meg. Egy halottról és több sebesültről beszélnek, sőt több halottról is. E hírre azonnal csendőrséget küldtek a helyszínére. Később, mikor a többi kiránduló is visszatért, konstatálták, hogy senki sem hiányzik és hogy öt könnyebb sérülés történt. E támadás vélt szervezőjét és négy résztvevőjét elfogták és átadták a járásbírósnak.

* **Fanatikusok.** A berettyó-ujfalui választókerületben folyó hó 10-én megejtett képviselőválasztásnak megvannak utókövetkezményei. A berettyó-ujfalui református atyafiak egy része nagyon zokon vette, hogy a 48-as függetlenségi pártiak zászlója nem vergődött diadalra s e

feletti elkeseredésükben most papjuk ellen fordultak, mert ez a szabade vi jelöltre adta szavazatát. Mint Berettyó-Ujfaluból értesítenek, vasárnap délelőtt, midőn Gyulay László lelkész fellépett a szószékre, a hívek egy része, valami Török János nevű ember vezetése alatt tüntetőleg odahagyta a templomot. Szóval nagy az elkeseredés s uton-utfélen azt hangoztatják a fanatikus hívek, hogy nekik nem kell a pap. Mindenesetre sajnálatra méltó esemény, hogy azok a vezetők kik a népet fanatizálják, nem képesek nekik megmagyarázni, hogy mi az elvi küzdelem. Ha a bukott párt mindenütt úgy járna el, mint a b-ujtali 48-as atyafiak, nagyon szépen nézne ki az egyházi és társadalmi élet. Egyébiránt a csendháborítók ellen a törvényes megtorlás iránt a lépések már meg vannak téve.

* **Kossuth Lajos legujabb mellszobra.** Aradi Zsigmond, a Velenczében élő magyar szobrász, befejezte Kossuth Lajos mellszobrának mintázását. Az életnagyságúnál valamivel nagyobb méretű szobor, mint nekünk írják, a megszólalásig hű és művés-ileg is teljesen sikerült. A kilenczven éves Kossuth csak akkor öreg ember, ha lehajolt fölül ír, olvas, vagy gondolkodik; mihielyt érdeklődve beszélni kezd, meg-elevenedik, ifjúvá lesz arca és alakja s a szabadságharcz nagy embere áll előttünk. Aradi ezt a Kossuthot ábrázolta le és kitűnően tudta kifejezni a kilenczven éves agastyán öreg arcának a fiatalos lelkesültségét. Valóban kár lenne, ha ez a szép szobor gipszben maradna és elkallódnék. Erdemes lenne arra, hogy márványból faragtassák ki a művészszel, Kossuth kilenczvenedik születésnapjának emlékéül.

* **Szerecsenbe szerelmes.** Megrendítő csapás érte Koch Gyulát, a fővárosban közszereplőnek örvedő nagykereskedőt. Csodaszép s egyetlen leánya, Ilona utóbbi időben igen sűrűn járt ki az állatkertbe, a hol jelenleg a feketebőrű dahomei csapat produkálja magát. Mikor ez a család körében feltűnt, a leány mindentéle kifogásokkal eltávozott otthonról és újra csak az állatkertbe ment a szerecsenlegényekbe gyönyörködni. Szenvedélyesen kezdte olvasni a földrajzból és az encyklopediákból a dahomiták földjére vonatkozó leírás. Kezdetben azt hitték a szülők, hogy a leány csak tudományozásból tanulmányozza az afrikai vidéket, később azonban mikor megdöbbentek, hogy a leány mindennap szivarokkal és gyümölcsessel ajándékozza meg a dahomita csapat vezetőjét, az úgynevezett „szerecsenkirály”-t, kérdőre vonták cselekedeteért. A leány erre bevallotta atyja előtt, hogy halálosan szerelmes a néger csapat magas termetű vezetőjébe, hogy soha a más felesége nem lesz, csak az övé és hogy el akar vele utazni hazájába, a dahomiták földjére. Hasztalan igyekezett a megremült apa és anya a leány fejéből kiverni a bogarat, az szí árdan megmaradt állítása mellett. A kétségbeesett szülők erre el akarták küldeni a leányt vidékre rokonaihoz. Mikor a leány ezt meghallotta, elszaladt otthonról és a Dunába ugrott. Két jelenlévő matróz azonnal utána ugrott és kimentették a folyó hullámaiból. Alig hozták azonban eszméltre, elkezdett a sajnálatra méltó leány ugrálni, táncolni és vibogni, úgy hogy a rendőrség kénytelen volt beszállítani az ösütek házába. A leány ott folytonosan exotikus szerelmét emlegeti. Orvosai a sok bálozásnak tulajdonítják baját, de felgyógyulásában biznak.

* **Nagy alapítványok.** Bródy Zsigmond, a Neues Pester Journal és a Politisches Volksblatt kiadótulajdonosa, ki már a hírlapírók nyugdíjintézeténél tett nagy alapítványt, ezüstlakodalmát is bőkezű alapítványokkal ünnepelte. Kijelentette, hogy 100,000 forintot tesz le egy nyugdíjalap első tőkéjéül. A kamatokban a Hungária könyvnyomda és kiadóüzlet összes személyzete, tehát saját hírlapjai dolgozótársai, valamint a kiadóhivatal és a nyomda alkalmazottai részesülnek, hogy ha munkára képtelenekké lesznek. Özvegyeik és árváik szintén részesülnek nyugdíjban. Ezenkívül 50,000 ftos alapítványt tett Bródy, melynek évi kamatait jogi, orvosi, bölcsészeti, rabbiképzőintézet, politéknikumbeli és tanítóképzőintézet előadásokat hallgató zsidó vallásu magyar ifjaknak segélyezésére fordítsák.

OSARNOK.

Simon Bálint válópere.

— Egy elfeledett akta. —

Hogy ki volt Simon Bálint, azt most ne firtassuk, nem is a mi megyénkbeli volt, de azért még soha magyarosabban, hübben és okosabban ki nem fejezte még irástudó ember sem a maga és kitudja még hány száz ember baját, mely a törvény késedelmeskedéséből áll.

Simon Bálint válópereskedett és a következő levelet intézte a miniszterhez:

Nagyméltóságú Igazságügy Miniszter Ur.

Kegyelmes Atyám!

Szegény elkeseredett református parasztember vagyok, de azért vegye szívére kérésemet — hiszen röviden írok, hogy országos dolgaiban soká ne háborgassam, és sem hivatalt, sem alamizsnát nem kérek, hogy alkalmatlan lennék. Én csak azt kérem, parancsolja meg erősen a budapesti királyi táblának meg a legfőbb törvényszéknek, hogy még 1874. februáris 1-ső napján a borosjenői törvényszék előtt egyetlen tehenem árán fogadott fiskálisom által megindított válóperünket végezzék el már valahára és holmi haszontalan, csak korhelységre mutató ürügyek alatt ne küldözgessék már össze-vissza föl s lefelé egymás nyakára. Hiába húzzák halasztják ugyanis, mert mi gyűlöljük egymást, hogy minken ugyan semmiféle potentát többé össze nem kopíálhat. Megpróbálta azt idehaza a Nagytiszteletes háromszor, négyszer, ötször is, törte magát érte a törvényszék borosjenőbe három izomban, de mindhiába; hiszen tölteni is csak két keserves hónapot töltöttünk egymással egy földel alatt, de abban sem volt köszönet, mert én tölem most is olyan tiszta a feleségem, én meg ő tőle, mint a ma született gyermek amint a példabeszédben mondani szokták. A nékem a csudám, hogy Biharmegyében 3 hónap alatt el tudták végezni a Nagy Károly válóperét, úgy, hogy a pap megeskette mással stanté pédé; itt meg három esztendeje is elmúlt már a módtalan sok teketória, felküldözés, egymás nyakába való hártani akarás miatt és még sem érhetem örömet — még megérem, hogy belehalok, amit adjon is az Isten! mert mit tudhat mondani a szegény ember, mikor olyan tenger sok keserűséget csinálnak neki a törvénytevő urak, és a tetejében rá még meg sem hallgatják kérését; pedig te sokat rimáncodtam már ezért a Nagytiszteletes urnak, meg a törvényszéknek, de hiába! Csakugyan megérdemlenék, hogy elfogná konvencziójukat. — Nagyméltóságú Igazságügy Miniszter Ur! még egyszer igen szépen kérem, vegye szívére ügyemet. Nem olyan kicsi dolog az, mint a Nagy urak gondolják, akik csak módiból visznek asszonyt a házukhoz, hogy legyen kivel bábosdit játszani. Az én feleségem — mert nem mondhatom másként, míg el nem választanak az urak odafenn — könnyebben veszi a dolgot, mint én; neki a másik urától csak egy kis gyermeke volt, az is meghalt az idő, most meg, hogy a kötél miatt férjhez nem mehetett más-hoz — pedig sokan kérték — elment bábáságot tanulni, mert bajos egy fejr cselédnek is egy bugafővel megélni becsületesen, ha nincs senkije, aki keressen neki. De én nem úgy vagyok. Nékem az Istenben megboldogult első feleségemtől több apró neveletlen gyermekeim vannak; egy parányi vagyonkám is van, tehát nagy szükségem van a háznál a fejr cselédre, aki gondját viselje gyermekeimnek, míg én dolgozoni járok, hogy legyen mit ennünk és az adót miből megfizessem. Pénzes cselédet fogadhatnék az igaz valami rosszat, mert jó csak elvétve akad köztök; de egy az, hogy nincs benne módom, — más az, hogy félek a világ szájától, mert hála Istennek, még nem pironkodtam soha; de ha még soká késik a törvényszék, nem állom ki tovább, hanem kénytelen leszek asszonyt hozni a házhoz, és — amit soha magamnak sem hittem volna — fakóra élni valamely asszony-személylyel, noha tudom, hogy az pokolra viszi az embert. Már eddig is majd majd rávitt engem erre a keserűség: de a Nagytiszteletes mindig visszavert, mindig biztatott, mindig in-

tett, hogy csak várjak, majd vége lesz; pedig őt is megmocsolta a borosjenői törvényszék egy végzésben ezért, hogy pártomat fogta és irt, hogy válasszanak el már bennünket, mert nem tud velünk mit csinálni. A feleségem, kit Gellén Erzsinek hínak, szintén aláírnak a folyamodásnak, mert ő is szörnyen szeretne már e kötélből szabadulni: de nincs idehaza, hanem Váradon van bábáságot tanulni a község pénzén, mert a vármegye úgy rendelte.

Levelemet szépen leparáztatva küldöm és a postán sokat fizetek érte, mert azt mondják, hogy így bizonyosabban megkapja az ember.

Istentől minden áldásokat kívánva, maradtam Fekete-Gyarmaton, Arad vármegyében, Nagy-Zerind mezőváros szomszédjában, ahol e levelemet a postára feladom november 4-én 1875.

Nagyméltóságú Igazságügy Miniszter Urnak
Kegyes Atyámnak alázatos szolgája

Simon Bálint
szegény földmives
a Gellén Erzsik szomorú ura.

Ime a magyar paraszt photographiája: Ki jellemezte azt valaha találóbban, mint Simon Bálint e folyamodványa? Mennyi józan gondolkozás, mennyi okosság és intelligencia és mennyi becsületesség sugárzik vissza ez írás minden sorából, minden szavából! Önérzete tudatában szókimondó még a nagy urak irányában is, anélkül, hogy sértene; romlatlan, szüz erkölcsisége oly nagy, önönmaga előtt pirulna, ha a világ szájára kerülne; a házias élet szentsége oly magasztos előtte, hogy szent meggyőződése, hogy a pokolra viszi az embert az, ha valamely asszonyszemélylyel „fakóra él”; a nő iránti tisztelete oly őszinte, hogy még ellenfeleiről, nejeiről is, kitől válni akar, kimérettel, gyengédeden emlékezik meg; a családalapítás őszinté megvan benne az ő természeti, el nem mesterketélt ősfarmájában, mert ő nem úgy tesz, mint a nagy urak, „akik csak módiból visznek asszonyt a házukhoz, hogy legyen kivel bábosdit játszani”, hanem feleséget visz, aki segítségére legyen a háztartásban, ápolja és nevelje gyermekeit; észjárása oly józan, érvelése oly logikus, hogy kevés literatus ember tudna megszerkeszteni ilyet, melyben egyetlen felesleges, szükségtelen szó sincs és melyben nemcsak az egyes kitételek, hanem az egyes szók is kellőleg motiválva vannak. Ime mennyivel mulja fölül néha a természetes észjárás a legtanultabb raffueriát, az kitűnik a Simon Bálint folyamodványából és annak hatásából is, mert az ügy többi aktáiból megolvashatjuk hogy rá négy nap múlva a per a folyamodó óhajtatásához képest teljesen be lett végezve.

— a — 0

TEJ!

Mai naptól kezdve a központi tejesarnok kizárólag a Steinfeld Mihály ur macsi tejgazdaságából fedezi tejszükségletét, és abba a kelemes helyzetbe jutott, hogy a n. é. fogyasztó közönségnek mindenkor a legjobb és legolcsóbb áruval szolgálhat: a nagyobb fogyasztók, illetve tovább elárúsítók és kávéháztulajdonosok 1892. szeptember 1-től, márczius 1-ig literenként 9 krért, márczius 1-től, szeptember 1-ig 7 krért, legkevesebb 10 litertől bármily mennyiségig mindenkor az uradalom eredeti pecsétjével elzárólva és házhoz szállítva.

Kisobb vevők literenként házhoz szállítva, télen nyáron 10 krért kapják.

Pékek, péktejet nagyobb megrendeléseknél télen nyáron 6 krért literenként.

Tejsűrüt 1 litert 40 krért, habtejszint 80 krért. — Minden más tejára a legjobb minőségű és árjegyzék szerint.

Megrendeléseket elfogad a központi tejesarnok és a Kis-Macsi uradalmi tisztartóság.

Mély tisztelettel

Karczag Gyula.

Férfi Chiffon ingek,
a hirneves Schroll-féle Chiffonból,

1 frt. 90, 2 frt. 20, 2 frt. 60

Gallérok, kézelők, nyakkendők,
Harisnyák Kesztyük.

Napernyők esernyők

Kész mosó gyermek
ruhácskák.

BRASSÓI POSZTÓK,

Tricot, Peruvien és Doskin

Szabó Lajos fiai

özégnél.

Hajdu vármegye és Debreczen szab. kir.
város Főispánjától.

501 sz.
1892.

Pályázati hirdetés.

A halálozás folytán megüresedett debreczeni sz. kir. városi tiszti fő-
ügyészi állás, Debreczen szab. kir. városának szeptember havi rendes köz-
gyűlésén választás útján fogván betölteni, ezen tiszti főügyészi állásra, mely évi egy ezerhatszáz (1600) frt fizetésből álló javadalmazással van összekötve, ezennel pályázat hirdettetik s felhivatnak az ezen állásra pályázni kívánók, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölő bizottság elnökéhez **folyó évi szeptember hó 15-ik** napjának délutáni 6 órájáig, annyival inkább benyujtsák, mert később érkező pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1892. augusztus 12.

Gróf Dégenfeld József
főispán.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLLA sokszorosított cége látható.

Gyors gyógyhatás makaes gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés székrekedésnél májbajok vértolulás, aranyér és a legkülönbébb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerertáiraiban
MOLL A. gyógyszerész os. r. udvari szató, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívélyes „Isten fizesse meg“-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyüvé teszik.

Tisztelettel

Steinko P. J., lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tüntető fel és „A. MOLL“ feliratu ónozáttal van zárva

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapít bedörzsölési-szer köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismerteseb népszerű. Egy ónozott eredeti üveg ára: 90 krajczár

FŐ-SZÉTKÜLDÉS

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által,
BÉCS: I. Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Szétküldés naponta utánvétellel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész u-hoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszorúen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.

Mély tisztelettel

HORNOF, lelkész Micholup-ban.

Raktár: DEBRECZENBEN, Tóth Béla Muraközy Károly gyógyszerész és Szent-Király Ti. adar, uraknál.

Legjobb
bedörzsölő
szer

köszvény

csusz

és minden

meghülési
betegségek
ellen.

Női ruhaszövetek Gyapju Voile-ok,

Mosó-Voile-ok, Batist, Zephir, Atlas-Satin.

Vásznak, kész fehérneműek.

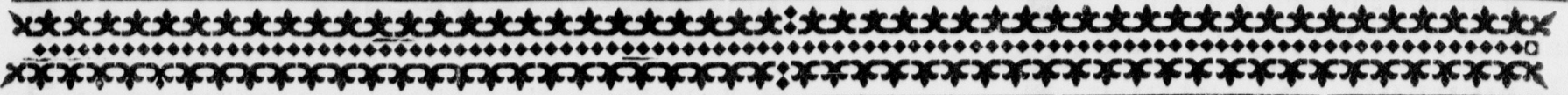
Szőnyegek, függönyök,

ágy és asztalterítők,

Szabó Lajos fiai özégnél.

Leszállított áruk az egész idény alatt.

905 7 6051

KÖNYVNYOMDA.

KÖNYVKÖTÉSZET.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“

legújabb és legdivatosabb betűkkel gazdagon felszerelt
s 3 gyorsajtóval berendezett

➔ **LEGNAGYOBB** ➔

KÖNYVNYOMDÁJA

Debreczenben, Széchenyi-utca Simon-ház.

Ajánlkozik mindennemű

nyomdai munka gyors és diszes kiállításra

➔ Községi és gyámi rovfos ívek, ➔

hivatalos nyomtatványok minden alakban.

Ügyvédi és kereskedelmi nyomtatványok
falragaszok, körlevelek, gyászjelentések,

LEVÉLFEJEK és LEVÉLBORITÉKOK

Báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

➔ a legjutányosabb áron ➔

állítatnak ki.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

KÖNYVKÖTÉSZEZETÜNKBEN

mindenféle diszes és egyszerű munkák

gyorsan és jutányos áron elkészítetnek.

